

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**SAŽETA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA ZA RAZDOBLJE
TIJEKOM GODINE KOJE JE ZAVRŠILO 30. RUJNA 2024.**

(nerevidirana)

u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 34

Sarajevo, 30. listopada 2024. godine

KAZALO

	Stranica
Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izvešće o finansijskom položaju	2
Izvešće o dobiti ili gubitku	3
Izvešće o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvešće o promjenama u kapitalu	5
Izvešće o novčanim tokovima	7
Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća	9 - 47
1 Osnovne informacije	
2 Osnova pripreme	
3 Aranžman valutnog odbora	
4 Klasificiranje i mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza	
5 Upravljanje finansijskim rizicima	
6 Gotovina u stranim valutama	
7 Depoziti kod inozemnih banaka	
8 Posebna prava vučenja u MMF-u	
9 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
10 Monetarno zlato	
11 Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	
12 Ostala imovina	
13 Novčanice i kovanice u optjecaju	
14 Depoziti banaka	
15 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
16 Ostale obveze	
17 Neto kamatni prihodi	
18 Neto prihodi od naknada i provizija	
19 Neto realizirani (gubitci) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
20 Neto dobitci od tečajnih razlika	
21 Neto umanjenja /povećanja vrijednosti na finansijsku imovinu	
22 Ostali prihodi	
23 Troškovi osoblja	
24 Administrativni i ostali operativni troškovi	
25 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	
26 Kapital	
27 Novac i novčani ekvivalenti	
28 Transakcije sa povezanim osobama	
29 Izvanbilančni depoziti	
30 Članstvo Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu	
31 Događaji poslije datuma izvještavanja	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Sažeta finansijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

ODGOVORNOST ZA FINACIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za pripremu sažetih finansijskih izvješća u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim računovodstvenim standardom 34: „Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine“.

Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena i za vođenje primjerenih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvješća. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine te sprječavanje i otkrivanje prijevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri neovisna člana. Revizorski komitet pregleda sažeta finansijska izvješća, nakon čega se ista razmatraju i odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ova nerevidirana sažeta finansijska izvješća prezentiraju istinito i vjerno, u svim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke Bosne i Hercegovine te rezultate njezina poslovanja i novčanih tokova na dan i za razdoblja prezentirana u ovim sažetim finansijskim izvješćima.

Priložena nerevidirana sažeta finansijska izvješća na stranicama od 2 do 47 su odobrena od strane Upravnog vijeća 30. listopada 2024. godine.

dr. Jasmina Selimović
Predsjedateljica Upravnog vijeća
Guvernerka

Meliha Smajlagić
Rukovoditeljica Odjeljenja za računovodstvo i financije

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU (NEREVIDIRANO)

U tisućama KM	Bilješka	Na dan	
		30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	6	464.033	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	7	7.201.452	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	8, 30	3.599	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9	7.787.944	6.150.130
Monetarno zlato	10	222.136	175.459
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	11	1.185.882	1.180.421
Ostala imovina	12	18.043	17.384
Nekretnine i oprema		46.540	47.310
Nematerijalna imovina		736	864
Ostala ulaganja		27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		16.958.178	16.383.235
OBVEZE I KAPITAL			
OBVEZE			
Novčanice i kovanice u optjecaju	13	8.006.783	7.565.108
Depoziti banaka	14	6.809.746	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	15	802.902	752.898
Rezerviranja		1.910	2.025
Ostale obveze	16	3.436	68.669
Ukupno obveze		15.624.777	15.471.935
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Pričuve		981.957	886.300
Neto dobit za razdoblje		326.444	-
Ukupno kapital	26	1.333.401	911.300
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL		16.958.178	16.383.235

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O DOBITI ILI GUBITKU (NEREVIDIRANO)

U tisućama KM	Bilješka	Za razdoblje			
		1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Kamatni prihodi		118.588	95.424	350.583	214.851
Kamatni rashodi		(3.706)	(4.300)	(10.776)	(10.779)
NETO KAMATNI PRIHODI	17	114.882	91.124	339.807	204.072
Prihodi od naknada i provizija		5.852	5.426	16.933	16.004
Rashodi od naknada i provizija		(183)	(134)	(531)	(397)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	18	5.669	5.292	16.402	15.607
Neto realizirani (gubitci) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	19	-	(22.487)	-	(22.487)
Neto dobitci od tečajnih razlika	20	166	482	304	2
Neto umanjnja / povećanja vrijednosti na financijsku imovinu	21	(34)	(333)	55	288
Ostali prihodi	22	69	20	1.273	740
OPERATIVNI PRIHODI		120.752	74.098	357.841	198.222
Troškovi osoblja	23	(7.467)	(5.341)	(19.820)	(15.043)
Administrativni i ostali operativni troškovi	24	(2.014)	(1.685)	(5.562)	(4.762)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	25	(1.318)	(1.115)	(4.058)	(3.289)
Troškovi amortizacije		(645)	(702)	(1.957)	(2.113)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(11.444)	(8.843)	(31.397)	(25.207)
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE		109.308	65.255	326.444	173.015

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (NEREVIDIRANO)

U tisućama KM	Bilješka	Za razdoblje			
		1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE		109.308	65.255	326.444	173.015
Ostala sveobuhvatna dobit					
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>					
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja	9	71.338	20.844	48.744	65.893
Neto promjena u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke priznana u dobit ili gubitak tijekom razdoblja	5.1.1.	8	150	236	56
Reklasificiranje u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata		-	22.487	-	22.487
		71.346	43.481	48.980	88.436
Monetarno zlato					
Neto promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja	10	18.330	(1.015)	46.677	4.122
		18.330	(1.015)	46.677	4.122
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		89.676	42.466	95.657	92.558
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT ZA RAZDOBLJE		198.984	107.721	422.101	265.573

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANO)

U tisućama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale pričuve	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ukupno pričuve	Neto dobit za razdoblje	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. siječnja 2024. godine	25.000	(6.471)	73.530	31.300	787.941	886.300	-	911.300
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	48.980	46.677	-	-	95.657	326.444	422.101
Neto dobit za razdoblje	-	-	-	-	-	-	326.444	326.444
Ostala sveobuhvatna dobit	-	48.980	46.677	-	-	95.657	-	95.657
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	48.744	-	-	-	48.744	-	48.744
<i>Neto povećanja u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznana u dobit ili gubitak</i>	-	236	-	-	-	236	-	236
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	46.677	-	-	46.677	-	46.677
Stanje na dan 30. rujna 2024. godine	25.000	42.509	120.207	31.300	787.941	981.957	326.444	1.333.401

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANO) (NASTAVAK)

U tisućama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale pričuve	Generalne pričuve (zadržana dobit)	Ukupno pričuve	Neto dobit za razdoblje	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. siječnja 2023. godine	25.000	(143.005)	58.111	31.300	573.999	520.405	-	545.405
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	88.436	4.122	-	-	92.558	173.015	265.573
Neto dobit za razdoblje	-	-	-	-	-	-	173.015	173.015
Ostala sveobuhvatna dobit	-	88.436	4.122	-	-	92.558	-	92.558
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	65.893	-	-	-	65.893	-	65.893
<i>Neto povećanja u rezerviranjima za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznana u dobit ili gubitak</i>	-	56	-	-	-	56	-	56
<i>Reklasificiranje u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata</i>	-	22.487	-	-	-	22.487	-	22.487
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	4.122	-	-	4.122	-	4.122
Stanje na dan 30. rujna 2023. godine	25.000	(54.569)	62.233	31.300	573.999	612.963	173.015	810.978

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih financijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANO)

	Bilješka	Za razdoblje	
		1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
U tisućama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za razdoblje		326.444	173.015
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	17	(350.583)	(214.851)
Kamatne rashode	17	10.776	10.779
Neto (povećanja) vrijednosti na finansijsku imovinu	21	(55)	(288)
Neto realizirane gubitke od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	19	-	22.487
Neto (dobitke) od tečajnih razlika	20	(304)	(2)
Prihode od donacija		-	(3)
Neto povećanja u rezerviranjima		14	13
(Dobitak) od otuđenja nekretnina i opreme		(40)	-
Prihod od dividendi priznan u dobit ili gubitak		(940)	(721)
Amortizaciju		1.957	2.113
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obvezama		(12.731)	(7.458)
Promjene na poslovnoj imovini i obvezama			
Smanjenje / (povećanje) oročenih depozita kod inozemnih banaka		354.440	(1.158.898)
(Povećanje) / smanjenje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(1.589.070)	137.628
(Povećanje) dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku		(5.460)	(5.558)
(Povećanje) / smanjenje ostale imovine		(451)	992
Povećanje novčanica i kovanica u optjecaju	13	441.675	241.059
(Smanjenje) depozita banaka		(274.708)	(498.194)
Povećanje / (smanjenje) depozita Vlade i ostalih javnih institucija		50.004	(161.471)
(Smanjenje) ostalih obveza		(910)	(631)
Isplate po osnovi rezerviranja		(129)	(46)
Naplaćena kamata		336.464	195.282
Plaćena kamata		(9.557)	(9.651)
Neto novac od operativnih aktivnosti		(710.433)	(1.266.946)
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Priljevi od prodaje nekretnina i opreme		40	-
Kupnje nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(1.056)	(862)
Primljene dividende		940	721
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(76)	(141)

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANO) (NASTAVAK)

		Za razdoblje	
Bilješka	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.	
U tisućama KM			
NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI			
Transfer dijela godišnje neto dobiti u proračun BiH	(64.319)	-	
Neto novac od finansijskih aktivnosti	(64.319)	-	
Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente	313	432	
Neto efekti tečajnih promjena na novac i novčane ekvivalente	297	(13)	
Neto (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	(774.218)	(1.266.668)	
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	7.012.626	7.846.633	
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	6.238.408	6.579.965	27

Odabrane bilješke na stranicama od 9 do 47 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvješća.

ODABRANE BILJEŠKE UZ SAŽETA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA ZA RAZDOBLJE TIJEKOM GODINE KOJE JE ZAVRŠILO 30. RUJNA 2024. (NEREVIDIRANE)

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka”) je vrhovna monetarna vlast Bosne i Hercegovine („BiH”). Njezino osnivanje, organizacija i operacije su definirani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, suglasno Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini („Ustav BiH“).

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (konvertibilne marke) tako što izdaje konvertibilnu marku (KM) u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definirano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se KM izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim pričuvama. Pored toga, Centralna banka ima obvezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje KM za euro (EUR) po službenom deviznom tečaju u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Garantirana konvertibilnost KM i potpuno pokriće monetarne pasive konvertibilnim deviznim pričuvama po aranžmanu valutnog odbora su primarni ciljevi Centralne banke. Sve aktivnosti i operacije Centralne banke se poduzimaju kako bi se ostvarili zakonito postavljeni ciljevi i zadatci odnosno očuvala monetarna stabilnost u skladu sa pravilom valutnog odbora i nisu ni u jednom momentu usmjereni ka maksimiziranju profita.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno neovisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

Članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Jasmina Selimović	predsjedateljica
dr. Radomir Božić	član
dr. Mirza Kršo	član
dr. Danijela Martinović	članica
dr. Darko Tomaš	član

Uprava

dr. Jasmina Selimović	guvernerka
mr. Ernadina Bajrović	viceguvernerka
dr. Željko Marić	viceguverner
mr. Marko Vidaković	viceguverner

Članove Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedatelj
dr. Dijana Čavar	članica
dr. Vasilj Žarković	član

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

2. OSNOVA PRIPREME

2.1. Izjava o usklađenosti

Ova sažeta financijska izvješća su pripremljena u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 34 („MRS 34“): „Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine“ objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“). Sažeta financijska izvješća ne uključuju sve informacije koje se zahtijevaju kao dio cjelovitog seta financijskih izvješća pripremljenih u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“) te se trebaju čitati zajedno sa posljednjim revidiranim financijskim izvješćima Centralne banke za godinu koja je završila 31. prosinca 2023. godine („godišnja financijska izvješća“).

Odabrane bilješke koje su dane uz ova sažeta financijska izvješća pojašnjavaju značajne događaje i transakcije za razumijevanje promjena u financijskom položaju i uspješnosti Centralne banke u odnosu na posljednja godišnja financijska izvješća.

Ova sažeta financijska izvješća su pripremljena na osnovi pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja. Više informacija o uvjetima u okruženju u kojima je Centralna banka obavljala svoje operacije u izvještajnom razdoblju, a koji su značajno utjecali na iskazana stanja imovine, obveza, prihoda i rashoda Centralne banke je objavljeno u [bilješki 2.7](#).

Rezultati poslovanja i izvršenih operacija Centralne banke koji su prikazani za izvještajno razdoblje i na datum izvještavanja u ovim sažetim financijskim izvješćima nisu nužno indikativni za rezultate poslovanja i operacije Centralne banke koji se mogu očekivati za 2024. godinu.

2.2. Osnova mjerenja

Ova sažeta financijska izvješća su pripremljena primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći povijesni trošak kao osnovu mjerenja, izuzev za navedene značajne pozicije:

Pozicija	Osnova mjerenja
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Sažeta financijska izvješća Centralne banke su prikazana u monetarnoj jedinici BiH koju predstavlja KM. Sve financijske informacije su zaokružene na najbližu tisuću (ukoliko nije drukčije navedeno).

2.4. Promjene MSFI-ova

Na dan odobrenja ovih sažetih financijskih izvješća, određene izmjene postojećih standarda i tumačenja su na snazi od 1. siječnja 2024. godine. Njihova primjena nema značajan utjecaj na sažeta financijska izvješća Centralne banke.

2.5. Računovodstvene politike

Sažeta financijska izvješća Centralne banke su pripremljena u skladu sa istim računovodstvenim politikama koje su korištene prilikom pripreme posljednjih godišnjih financijskih izvješća.

2.6. Značajne računovodstvene prosudbe i procjene

Priprema financijskih izvješća u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koji utječu na primjenu računovodstvenih politika i prikazane iznose imovine, obveza, prihoda, rashoda i ostale objavljene informacije u ovim sažetim financijskim izvješćima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke koje koristi Uprava su zasnovane na posljednjim raspoloživim pouzdanim informacijama prilikom pripreme ovih sažetih financijskih izvješća i iste se kontinuirano razmatraju.

Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.6. Značajne računovodstvene prosudbe i procjene (nastavak)

Ova sažeta finansijska izvješća su pripremljena prema uvjetima koji su postojali zaključno sa 30. rujnom 2024. godine. Uvjeti u budućnosti mogu biti drukčiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim sažetim finansijskim izvješćima.

2.7. Uvjeti u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u razdoblju 1.1. - 30.9.2024. godine

Tekuće izvještajno razdoblje obilježeno je umjerenim oporavkom globalne ekonomije i ekonomije eurozone usprkos prisutnim makroekonomskim, a posebno geopolitičkim neizvjesnostima. Istovremeno, odluke i najave vodećih središnjih banaka, naročito Europske središnje banke („ESB“) su također utjecale na uvjete i okolnosti na finansijskim tržištima eurozone. ESB je nastavila sa ublažavanjem restriktivnih mjera monetarne politike kroz snižavanje ključnih kamatnih stopa u lipnju i rujnu tekuće godine, a kamatna stopa na novčane depozite je smanjena u ukupnom iznosu od 50 baznih poena u tekućem izvještajnom razdoblju.

Investirana i reinvestirana sredstva deviznih pričuva Centralne banke u tekućem izvještajnom razdoblju primarno su odredili iznose ključnih finansijskih pokazatelja Centralne banke kako slijedi:

Neto strana aktiva Centralne banke iznosi 1.243.257 tisuća KM na dan 30. rujna 2024. godine,

Ukupni kapital Centralne banke iznosi 1.333.401 tisuću KM na dan 30. rujna 2024. godine i

Neto dobit Centralne banke iznosi 326.444 tisuće KM za razdoblje 1.1. - 30.9.2024. godine.

Trend rasta kamatnih prihoda po osnovi depozita kod inozemnih banaka i dužničkih instrumenata je nastavljen i u tekućem izvještajnom razdoblju. Kamatni prihodi po osnovi depozita kod inozemnih banaka i dužničkih instrumenata primarno determiniraju ukupnu neto dobit razdoblja.

Tijekom tekućeg izvještajnog razdoblja, Centralna banka je dio sredstava deviznih pričuva dodatno usmjeravala u portfelj dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a rast tržišnih cijena monetarnog zlata je povećavao njegovu fer vrijednost. Neto promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i monetarnog zlata iznose 95.657 tisuća KM za tekuće razdoblje izvještavanja koje su, zajedno sa ostvarenom neto dobiti razdoblja, dovele do ukupne sveobuhvatne dobiti u iznosu od 422.101 tisuće KM.

U tekućem izvještajnom razdoblju Centralna banka je započela sa aktivnostima iz sporazuma zaključenog sa Svjetskom bankom (*eng.* The World Bank), a po osnovi pridruživanja Partnerstvu za savjetovanje i upravljanje pričuvama (*eng.* Reserve Advisory & Management Partnership - RAMP). Na dan 30. rujna 2024. godine dio sredstava deviznih pričuva Centralne banke je preusmjeren vanjskom portfelj menadžeru na upravljanje.

Više informacija o promjenama i analitičkim stanjima značajnih komponenti deviznih pričuva te odgovarajućim iznosima koji su utjecali na neto dobit razdoblja i kapital Centralne banke je objavljeno u sljedećim bilješkama:

Bilješka	Naziv
7	Depoziti kod inozemnih banaka
9	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
10	Monetarno zlato
17	Neto kamatni prihodi
26	Kapital

Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.7. Uvjeti u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u razdoblju 1.1. - 30.9.2024. godine (nastavak)

Povećanje iznosa monetarne pasive za tekuće razdoblje izvještavanja je primarno rezultat neto finansijskih efekata izvršenih transakcija kupnji i prodaja KM sa rezidentnim bankama i za deponente Centralne banke te neto deviznih uplata na račune rezervi u EUR od strane rezidentnih banaka u cilju ispunjavanja obvezne pričuve u skladu sa zahtjevima novog okvira obvezne pričuve. Pored toga, rezidentne banke su necikličnim intenzitetom podizale i vraćale KM novčanice i kovanice putem izdvojenih trezora Centralne banke što je dovelo do kumuliranog neto porasta KM novčanica i kovanica u optjecaju u odnosu na 31. prosinac 2023. godine, uz istovremeno neto smanjenje računa rezervi rezidentnih banaka.

Sve rezidentne banke su uredno ispunjavale obveznu pričuvu u skladu sa zakonskim propisima Centralne banke. Od 1. siječnja 2024. godine Centralna banka primjenjuje novi okvir obvezne pričuve za rezidentne banke. Novi okvir obvezne pričuve propisuje obvezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obveznu pričuvu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i EUR valuti. Također, novim okvirom su definirane i stope naknada po osnovi sredstava obveznih pričuva koje se obračunavaju i isplaćuju rezidentnim bankama koje nisu mijenjane u tekućem razdoblju izvještavanja.

U tekućem razdoblju izvještavanja, Centralna banka je izvršila transfer dijela neto dobiti za 2023. godinu na račun institucije zadužene za proračun Bosne i Hercegovine.

Više informacija o promjenama i analitičkim stanjima komponenti monetarne pasive te primijenjenoj politici obvezne pričuve Centralne banke je objavljeno u sljedećim bilješkama:

Bilješka	Naziv
13	Novčanice i kovanice u optjecaju
14	Depoziti banaka
15	Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija
17	Neto kamatni prihodi

Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

3. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci definirano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obvezna da osigura da ukupan iznos njezine monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njezinih neto deviznih pričuva.

Naredna tablica prikazuje analitiku komponenti poštovanja tog pravila:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Zvanične devizne pričuve		
Gotovina u stranim valutama	464.033	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	7.201.452	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	3.599	2.073
Dužnički instrumenti	8.973.826	7.330.551
Monetarno zlato	222.136	175.459
UKUPNO	16.865.046	16.289.864
Obveze prema nerezidentima	2.358	2.454
Neto devizne pričuve (Zvanične devizne pričuve umanjene za obveze prema nerezidentima)	16.862.688	16.287.410
Monetarna pasiva		
Novčanice i kovanice u optjecaju	8.006.783	7.565.108
Depoziti banaka	6.809.746	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	802.902	752.898
UKUPNO	15.619.431	15.401.241
NETO STRANA AKTIVA (Neto devizne pričuve umanjene za monetarnu pasivu)	1.243.257	886.169

Prikazani iznosi svih komponenti valutnog odbora predstavljaju njihova knjigovodstvena stanja na datume izvještavanja.

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njezina osnovna mjera uspješnog poslovanja. Ona predstavlja dio zvaničnih deviznih pričuva koje se mogu koristiti samo za namjene i potrebe određene Zakonom o Centralnoj banci.

Neto strana aktiva je iznos koji garantira stabilnost domaće valute, odnosno monetarnu stabilnost i apsorpira potencijalne finansijske rizike koji proizilaze iz upravljanja zvaničnim deviznim pričuvama. Na dan 30. rujna 2024. godine finansijsko stanje neto strane aktive iznosi 1.243.257 tisuća KM i u potpunosti je osigurana stabilnost domaće valute (31. prosinca 2023. godine: 886.169 tisuća KM).

Više informacija o finansijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju zvaničnim deviznim pričuvama je objavljeno u [bilješki 5](#).

Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

4. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prijenos obveze u redovitoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja, neovisno od toga da li je ona vidljiva izravno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obveze, Centralna banka uzima u obzir obilježja imovine ili obveze koju bi tržišni sudionici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategorizira u Razinu 1, 2 ili 3 u ovisnosti od stupnja raspoloživosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Razina 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Razina 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u razinu 1, koji su bilo izravno ili neizravno raspoloživi za imovinu i obveze i
- Razina 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obveze.

4.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

U tisućama KM

	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti</i>		
<i>kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Dužnički instrumenti	7.787.944	6.150.130
Monetarno zlato	222.136	175.459
UKUPNO	8.010.080	6.325.589

Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti pripada razini 1 mjerenja fer vrijednosti na datume izvještavanja.

Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

4. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

4.2. Finansijska imovina i finansijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti

U tisućama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	30. rujna 2024. Fer vrijednost
Financijska imovina		
<i>Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	464.033	464.033
Depoziti kod inozemnih banaka	7.201.452	7.201.452
Posebna prava vučenja u MMF-u	3.599	3.599
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	1.185.882	1.101.890
Ostala finansijska imovina	3.327	3.327
	8.858.293	8.774.301
<i>Financijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška stjecanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	8.886.106	8.802.114
Financijske obveze		
<i>Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u optjecaju	8.006.783	8.006.783
Depoziti banaka	6.809.746	6.809.746
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	802.902	802.902
Ostale finansijske obveze	3.200	3.200
Ukupno	15.622.631	15.622.631

Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

4. KLASIFICIRANJE I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE I FINANCIJSKIH OBVEZA (NASTAVAK)

4.2. Financijska imovina i finansijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U tisućama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. prosinca 2023. Fer vrijednost
Financijska imovina		
<i>Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	455.191	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	8.326.590	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	2.073	2.073
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	1.180.421	1.084.267
Ostala finansijska imovina	3.539	3.539
	9.967.814	9.871.660
<i>Financijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška stjecanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	9.995.627	9.899.473
Financijske obveze		
<i>Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u optjecaju	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	752.898
Ostale finansijske obveze	68.423	68.423
Ukupno	15.469.664	15.469.664

Na datume izvještavanja, finansijska imovina i finansijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti pripadaju razini 2 mjerenja fer vrijednosti, osim dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku koji pripadaju razini 1 mjerenja jer je njihova fer vrijednost utvrđena istom tehnikom mjerenja koja se koristi za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

5. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA

Osnovni finansijski rizici kojima se Centralna banka izlaže u svakodnevnom poslovanju su:

- Kreditni rizik,
- Tržišni rizik (kamatni rizik, rizik cijene zlata i devizni rizik) i
- Rizik likvidnosti.

5.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih pričuva.

Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje se putem izbora ugovornih strana investibilne razine kreditnog rejtinga, ograničenjem rokova, te kontroliranjem obujma i dinamike investiranja. Kreditni rejtingi predstavljaju osnovni kriterij za definiranje ograničenja izloženosti kreditnom riziku te se kontinuirano prate na dnevnoj osnovi.

Za sredstva koja su evidentirana u izvanbilančnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno proizilazi iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati [bilješke 29](#) i [30](#)).

5. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.1. Izloženost kreditnom riziku**

Sljedeća tablica prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjenja vrijednosti i rezerviranja za finansijsku imovinu u razdobljima izvještavanja:

U tisućama KM

	2024.				2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inozemnih banaka								
Na dan 1. siječnja	1.657	-	-	1.657	1.850	-	-	1.850
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	7.207	-	-	7.207	10.112	-	-	10.112
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(98)	-	-	(98)	(126)	-	-	(126)
Otpuštanja zbog prestanka priznavanja oročenih depozita	(7.398)	-	-	(7.398)	(10.325)	-	-	(10.325)
Na dan 30. rujna	1.368	-	-	1.368	1.511	-	-	1.511
2. Posebna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. siječnja	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 30. rujna	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. siječnja	904	-	-	904	910	-	-	910
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	741	-	-	741	447	-	-	447
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(35)	-	-	(35)	(19)	-	-	(19)
Otpuštanja zbog dospjelih instrumenata	(470)	-	-	(470)	(372)	-	-	(372)
<i>Neto povećanja tijekom razdoblja</i>	236	-	-	236	56	-	-	56
Neto otpuštanja zbog prodanih instrumenata	-	-	-	-	(105)	-	-	(105)
Na dan 30. rujna	1.140	-	-	1.140	861	-	-	861

5. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U tisućama KM

	2024.				2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku								
Na dan 1. siječnja	219	-	-	219	225	-	-	225
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	8	-	-	8	2	-	-	2
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(9)	-	-	(9)	(6)	-	-	(6)
Na dan 30. rujna	218	-	-	218	221	-	-	221
5. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. siječnja	6	-	601	607	6	-	601	607
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	4	-	-	4	5	-	-	5
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(5)	-	-	(5)	(6)	-	-	(6)
Na dan 30. rujna	5	-	601	606	5	-	601	606
Ukupno početno stanje na dan 1. siječnja	2.786	-	601	3.387	2.991	-	601	3.592
Ukupno neto (otpuštanja) očekivanih kreditnih gubitaka	(55)	-	-	(55)	(393)	-	-	(393)
Ukupno zaključno stanje na dan 30. rujna	2.731	-	601	3.332	2.598	-	601	3.199

5. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja

Sljedeća tablica prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubitci računaju i priznaju:

U tisućama KM Klase finansijskih instrumenata	30. rujna 2024.				31. prosinca 2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	464.033	-	-	464.033	455.191	-	-	455.191
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	464.033	-	-	464.033	455.191	-	-	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	7.202.820	-	-	7.202.820	8.328.247	-	-	8.328.247
Umanjenje vrijednosti	(1.368)	-	-	(1.368)	(1.657)	-	-	(1.657)
Knjigovodstvena vrijednost	7.201.452	-	-	7.201.452	8.326.590	-	-	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.599	-	-	3.599	2.073	-	-	2.073
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	3.599	-	-	3.599	2.073	-	-	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	7.787.944	-	-	7.787.944	6.150.130	-	-	6.150.130
Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke (priznana u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	1.140	-	-	1.140	904	-	-	904
Bruto knjigovodstvena vrijednost	7.787.944	-	-	7.787.944	6.150.130	-	-	6.150.130

5. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U tisućama KM Klase finansijskih instrumenata	30. rujna 2024.				31. prosinca 2023.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.186.100	-	-	1.186.100	1.180.640	-	-	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(218)	-	-	(218)	(219)	-	-	(219)
Knjigovodstvena vrijednost	1.185.882	-	-	1.185.882	1.180.421	-	-	1.180.421
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.332	-	601	3.933	3.545	-	601	4.146
Umanjenje vrijednosti	(5)	-	(601)	(606)	(6)	-	(601)	(607)
Knjigovodstvena vrijednost	3.327	-	-	3.327	3.539	-	-	3.539

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Financijska imovina koja nije predmet umanjenja

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Knjigovodstvena vrijednost		
Monetarno zlato	222.136	175.459
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	249.949	203.272

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Slijedeće tablice prikazuju analizu koncentracije depozita kod inozemnih banaka, dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

Depoziti kod inozemnih banaka

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Kreditni rejting		
AAA	3.849.111	3.914.210
AA+	563	431
AA	2.833	836.324
AA-	1.554.995	806.995
A+	836.013	-
A	846.185	2.224.953
A-	-	-
II ¹	113.120	545.334
BBB+	-	-
BBB	-	-
BBB-	-	-
Ukupno	7.202.820	8.328.247
Umanjenje vrijednosti	(1.368)	(1.657)
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

¹ Međunarodne institucije (*eng.* International institutions)

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

U tisućama KM

Kreditni rejting	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
AAA	2.110.494	2.015.799
AA+	1.458.794	653.467
AA	60.977	1.578.434
AA-	2.742.941	723.414
A+	-	-
A	130.415	37.616
A-	761.671	683.479
BBB+	-	-
BBB	522.652	457.921
BBB-	-	-
UKUPNO	7.787.944²	6.150.130

Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku

U tisućama KM

Kreditni rejting	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
AAA	142.367	141.871
AA+	284.243	283.696
AA	55.282	221.715
AA-	315.482	146.741
A+	-	-
A	41.182	41.528
A-	192.589	191.383
BBB+	-	-
BBB	154.955	153.706
BBB-	-	-
Ukupno	1.186.100	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(218)	(219)
UKUPNO	1.185.882	1.180.421

² Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

5. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti financijske imovine i instrumenata uslijed promjene uvjeta na financijskim tržištima.

U svrhu kvantificiranja efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih pričuva Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR - Value at Risk). Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovi srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfelja i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje razinu pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana. Za izračunavanje vrijednosti VaR-a portfelja deviznih pričuva Centralne banke uzimaju se u obzir sve pozicije u portfelju deviznih pričuva koje su izložene tržišnim rizicima (kamatnom riziku, riziku promjene eurske cijene monetarnog zlata i deviznom riziku).

Na dan 30. rujna 2024. godine, vrijednosti pod rizikom deviznih pričuva Centralne banke koja uključuje promjene cijena financijskih instrumenata i promjene deviznih tečajeva u odnosu na KM iznosi 42.801 tisuću KM (31. prosinca 2023. godine: 29.493 tisuće KM), a što predstavlja ekvivalent 0,25% ukupne financijske imovine (31. prosinca 2023. godine: 0,18% ukupne financijske imovine).

Vrijednost pod rizikom (VaR) na dan 30. rujna 2024. godine je za 45% viša od vrijednosti na dan 31. prosinca 2023. godine. Na povećanje vrijednosti VaR je najviše utjecalo povećanje izloženosti portfelja deviznih pričuva Centralne banke kamatnom riziku i povećanje osjetljivosti portfelja dužničkih instrumenata na promjene tržišnih prinosa. Vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 30. rujna 2024. godine je za 27% viša od njihove vrijednosti na dan 31. prosinca 2023. godine, a njihovo prosječno modificirano trajanje, kao mjera osjetljivosti na promjene tržišnih prinosa, povećano je na 1,21 godinu sa 0,97 godina. Osim toga, povećanju vrijednosti VaR doprinijela je i promjenljivost tržišne cijene zlata izražene u EUR, kao i povećana izloženost u USD uslijed transfera jednog dijela deviznih pričuva koji je povjeren vanjskom portfelju menadžeru na upravljanje.

Vrijednosti VaR na izvještajne datume dane su u sljedećoj tablici:

	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
U tisućama KM		
Kamatni rizik	28.524	21.641
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	10.597	7.477
Devizni rizik	3.680	375
Ukupno VaR	42.801	29.493

5.2.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti financijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa.

Kamatnim rizikom se upravlja propisivanjem ciljanog modificiranog trajanja investiranih deviznih pričuva, praćenjem vrijednosti pod rizikom, te odabirom odgovarajućeg tržišnog indeksa koji, uz neophodne prilagodbe, predstavlja referentni portfelj (benčmark) i propisivanjem maksimalnog iznosa dozvoljenog odstupanja povrata portfelja od povrata njemu odgovarajućeg benčmarka (greška praćenja).

Ciljano modificirano trajanje se odgovarajućim propisima Centralne banke skraćuje ili produžuje, u ovisnosti od aktualne strukture portfelja deviznih pričuva, aktualnih tržišnih uvjeta i dostupnih očekivanja i prognoza, a u skladu sa strateškim opredjeljenjem da je maksimalan dozvoljeni rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina, a maksimalan dozvoljeni rok investiranja depozita kod inozemnih banaka je jedna godina.

Prema propisima važećim na datume izvještavanja, ciljano modificirano trajanje ukupnog portfelja deviznih pričuva iznosi 1,10 godina, uz dozvoljena odstupanja +/- 0,40 godina, dok ciljano modificirano trajanje portfelja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa preostalim rokom do dospijeca dužim od godinu dana iznosi 2,00 godina uz dozvoljena odstupanja +/- 0,30 godina.

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modificirano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Modificirano trajanje je mjera osjetljivosti cijene financijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinosa dužničkog instrumenta. Modificirano trajanje se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modificirano trajanje portfelja se izračunava kao ponderirani prosjek dospijuća novčanih tokova pojedinačnih financijskih instrumenata u portfelju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Modificirano trajanje portfelja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosi 1,21 godinu na dan 30. rujna 2024. godine (31. prosinca 2023. godine iznosi: 0,97 godina).

Kretanje prinosa na državne obveznice eurozone karakterizira blagi rast prinosa u prvoj polovini tekuće godine (50-60 baznih poena) u odnosu na kraj 2023. godine, dok je u trećem kvartalu primjetan trend pada prinosa (80-90 baznih poena) kao rezultat korekcije tržišnih očekivanja nakon snižavanja ključnih kamatnih stopa od strane ESB i Sustava federalnih pričuva (*eng. Fed – The Federal Reserve System*).

Upravno vijeće ESB je smanjilo sve tri ključne kamatne stope u lipnju 2024. godine za po 25 baznih poena, a u rujnu je, na osnovi nove procjene budućih inflatornih kretanja, dinamike temeljne inflacije i jačine transmisije monetarne politike, odlučilo da za 25 baznih poena smanji kamatnu stopu na novčane depozite (*eng. Deposit facility rate*) putem koje upravlja monetarnom politikom. Na taj način je dodano ublažena restriktivnost monetarne politike.

Upravno vijeće ESB je u obrazloženju svoje odluke naglasilo kako se odlučno zalaže za skori povratak inflacije u eurozoni na njenu srednjoročnu ciljanu razinu od 2%. Ključne kamatne stope će ostati dovoljno restriktivne onoliko dugo koliko bude potrebno za postizanje tog cilja. Pri određivanju odgovarajuće razine restriktivnosti i trajanja restriktivne monetarne politike, Upravno vijeće se ne opredjeljuje unaprijed za određenu dinamiku promjene stopa, nego će na svakom sastanku nastaviti da primjenjuje pristup koji se zasniva na najskorijim dostupnim podacima. Naime, odluke Upravnog vijeća ESB o kamatnim stopama će ovisiti o procjeni budućih inflatornih kretanja na osnovi najskorijih makroekonomskih i financijskih podataka, te dinamici temeljne inflacije i jačini transmisije monetarne politike.

Od 18. rujna 2024. godine, ESB primjenjuje izmjenjeni operativni okvir za sprovođenje monetarne politike koji podrazumijeva da će razlika između razina kamatne stope na novčane depozite (*eng. Deposit facility rate*), trenutno 3,50%, i kamatne stope za glavne operacije refinanciranja (*eng. Main refinancing operations rate*), trenutno 3,65%, iznositi 15 baznih poena, umjesto dosadašnje razlike od 25 baznih poena. Razlika između kamatne stope za mogućnost posuđivanja (*eng. Marginal lending facility rate*), trenutno 3,90%, i kamatne stope za glavne operacije refinanciranja (*eng. Main refinancing operations rate*), trenutno 3,65%, se neće mijenjati i ostat će 25 baznih poena.

Fed je u rujnu tekuće godine također smanjio ciljani raspon (*eng. Target range*) za ključnu kamatnu stopu za 50 baznih poena (na razinu 4,75% - 5%), a uslijed povoljnih kretanja gospodarskih indikatora u SAD, odnosno približavanju inflacije ciljanoj razini od 2% i povoljnim trendovima na američkom tržištu rada.

Krivulja prinosa državnih obveznica na financijskom tržištu eurozone je i dalje inverzna u tekućem izvještajnom razdoblju, odnosno prinosi su visoki na kraćem kraju krivulje, dok su prinosi državnih obveznica dužih preostalih ročnosti do dospijuća i dalje niži od kratkoročnih tržišnih prinosa i kratkoročnih kamatnih stopa na financijskom tržištu eurozone.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeće tablice prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizirane (razvrstane u razrede ročnosti) prema kriteriju datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima (ugovorni novčani tokovi, kao npr. isplate kupona) ili datumom dospijea instrumenata. U skladu s tim, kriterij za razvrstavanje instrumenata u razrede ročnosti za kuponske dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je datum dospijea prve naredne isplate kupona, dok se diskontni dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužnički instrumenti po amortiziranom trošku i depoziti kod inozemnih banaka razvrstavaju u razrede ročnosti prema datumu dospijea instrumenta:

30. rujna 2024.		Od 3	Od 1			
U tisućama KM	Do 3	do 12	do 3	Preko 3	Beskatnatno	Ukupno
	mjeseca	mjeseci	godine	godine		
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	464.033	464.033
Depoziti kod inozemnih banaka	6.342.442	838.369	-	-	20.641	7.201.452
Posebna prava vučenja u MMF-u	3.573	-	-	-	26	3.599
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.781.400	5.983.661	-	-	22.883	7.787.944
Monetarno zlato	-	-	-	-	222.136	222.136
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	58.592	58.667	230.770	835.406	2.447	1.185.882
Ostala financijska imovina	-	-	-	-	3.327	3.327
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno financijska imovina	8.186.007	6.880.697	230.770	835.406	763.306	16.896.186
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	-	8.006.783	8.006.783
Depoziti banaka	6.808.864	-	-	-	882	6.809.746
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	802.902	802.902
Ostale financijske obveze	-	-	-	-	3.200	3.200
Ukupno financijske obveze	6.808.864	-	-	-	8.813.767	15.622.631
KAMATNA NEUSKLADENOST	1.377.143	6.880.697	230.770	835.406	(8.050.461)	1.273.555

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

31. prosinca 2023.

U tisućama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	455.191	455.191
Depoziti kod inozemnih banaka	7.465.786	824.722	-	-	36.082	8.326.590
Posebna prava vučenja u MMF-u	2.053	-	-	-	20	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.321.372	4.827.264	-	-	1.494	6.150.130
Monetarno zlato	-	-	-	-	175.459	175.459
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	58.271	153.916	965.658	2.576	1.180.421
Ostala financijska imovina	-	-	-	-	3.539	3.539
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno financijska imovina	8.789.211	5.710.257	153.916	965.658	702.174	16.321.216
Novčanice i kovanice u optjecaju	-	-	-	-	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.082.560	-	-	-	675	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	752.898	752.898
Ostale financijske obveze	-	-	-	-	68.423	68.423
Ukupno financijske obveze	7.082.560	-	-	-	8.387.104	15.469.664
KAMATNA NEUSKLADENOST	1.706.651	5.710.257	153.916	965.658	(7.684.930)	851.552

Analiza osjetljivosti bazirana na scenarijima predefiniranih promjena tržišnih prinosa

U svrhu kvantificiranja efekata izloženosti deviznih pričuva kamatnom riziku, kao dopunu VaR analize, koristi se stres test (analiza osjetljivosti) koji na bazi modificiranog trajanja portfelja dužničkih instrumenata predviđa mogući efekat promjene kamatnih stopa (tržišnih prinosa) na financijsku imovinu Centralne banke.

Za Centralnu banku je najvažniji scenario mogući neočekivani skok kamatnih stopa (pad tržišnih cijena dužničkih instrumenata), tako da se izračunava utjecaj na financijsku imovinu u slučaju porasta kamatnih stopa (pomjeranja krivulje prinosa na euro obveznice na gore) prema pretpostavljenom scenariju (predefinirani porasti).

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik bazirana na scenarijima predefiniranih promjena tržišnih prinosa (kamatnih stopa) izraženih u baznim poenima (b.p.) pokazuje koji su efekti promjene razine krivulje prinosa obveznica u eurozoni (krivulja prinosa na euro obveznice) na vrijednost financijske imovine banke na izvještajne datume.

Efekti promjene razine krivulje prinosa na euro obveznice predstavljaju pad tržišnih vrijednosti dužničkih instrumenata za predefinirane poraste kamatnih stopa za 1, 50, 100 ili 200 baznih poena. Ova analiza pretpostavlja da su sve ostale varijable nepromijenjene na posmatrane izvještajne datume.

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa za 30. rujna 2024.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena financijske imovine (u tisućama KM)	(945)/945	(47.265)/47.265	(94.529)/94.529	(189.059)/189.059

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa za 31. prosinac 2023.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena financijske imovine (u tisućama KM)	(595)/595	(29.739)/29.739	(59.478)/59.478	(118.957)/118.957

U slučaju scenarija pomjeranja krivulje prinosa na euro obveznice na gore za 1 b.p. (0,01%), financijska imovina Centralne banke bi na dan 30. rujna 2024. godine bila smanjena za 945 tisuća KM (na 31. prosinca 2023. godine: 595 tisuća KM).

U slučaju scenarija pomjeranja krivulje prinosa na euro obveznice na dolje za 1 b.p. (0,01%), financijska imovina Centralne banke bi na dan 30. rujna 2024. godine bila veća za 945 tisuća KM (na 31. prosinca 2023. godine: 595 tisuća KM).

Efekt na vrijednost financijske imovine u slučaju scenarija većih pomjeranja (+/- 50 b.p., +/- 100 b.p., ili +/- 200 b.p.) krivulje prinosa na euro obveznice, bili bi proporcionalni efektima promjene vrijednosti financijske imovine uzrokovanim navedenim pomjeranjima krivulje prinosa za +/- 1 b.p (+/- 0,01%).

5.2.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obveza uslijed promjene deviznog tečaja. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom sprovodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka osigurava strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio zvaničnih deviznih pričuva drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i pričuva Centralne banke. Više informacija o komponentama zvaničnih deviznih pričuva koje se drže u drugim konvertibilnim valutama osim EUR je objavljeno u [bilješkama 7 i 8](#).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.3. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzom likvidiranju dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uvjeti nepovoljni i također, kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena. Likvidnost portfelja deviznih pričuva je osigurana držanjem dovoljnog iznosa likvidnih instrumenata u portfelju.

S obzirom na obvezu garantiranja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti osigurana ročnom usklađenošću deviznih pričuva Centralne banke.

Ročnost financijskih obveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tablicama u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospijeća od datuma izvještavanja:

30. rujna 2024.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	
U tisućama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	Ukupno
		mjeseci	godine	godine	dospijeća	
Novčanice i kovanice u optjecaju	8.006.783	-	-	-	-	8.006.783
Depoziti banaka	6.809.746	-	-	-	-	6.809.746
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	802.902	-	-	-	-	802.902
Ostale financijske obveze	3.200	-	-	-	-	3.200
UKUPNO FINACIJSKE OBVEZE	15.622.631	-	-	-	-	15.622.631

31. prosinca 2023.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	
U tisućama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	Ukupno
		mjeseci	godine	godine	dospijeća	
Novčanice i kovanice u optjecaju	7.565.108	-	-	-	-	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	-	-	-	-	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	-	-	-	-	752.898
Ostale financijske obveze	4.104	64.319	-	-	-	68.423
UKUPNO FINACIJSKE OBVEZE	15.405.345	64.319	-	-	-	15.469.664

6. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Naredna tablica prikazuje stanja gotovine u stranim valutama sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Gotovina u stranim valutama:		
EUR	464.033	455.191
UKUPNO	464.033	455.191

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, gotovina u stranim valutama je uključena u novac i novčane ekvivalente ([bilješka 27](#)).

7. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA

Depoziti kod inozemnih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih pričuva Centralne banke koja se drže na računima inozemnih banaka i međunarodnih financijskih institucija.

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, devizni depoziti po viđenju i devizni depoziti sa rokom dospijea do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja, su uključeni u novac i novčane ekvivalente. Naredna tablica prikazuje analizu depozita kod inozemnih banaka za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Depoziti po viđenju	1.999.107	1.811.641
Oročeni depoziti do 3 mjeseca ili kraće od datuma stjecanja	3.771.993	4.744.565
Umanjenje vrijednosti	(1.173)	(1.486)
Uključeno u novac i novčane ekvivalente (bilješka 27)	5.769.927	6.554.720
Oročeni depoziti preko 3 mjeseca od datuma stjecanja	1.431.720	1.772.041
Umanjenje vrijednosti	(195)	(171)
Ukupno	1.431.525	1.771.870
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

7. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Naredna tablica prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Oročeni depoziti:		
EUR	5.116.947	6.512.976
USD	86.766	3.630
	5.203.713	6.516.606
Umanjenje vrijednosti	(1.226)	(1.520)
Ukupno	5.202.487	6.515.086
Depoziti po viđenju:		
EUR	1.985.527	1.802.057
CHF	5.899	4.325
USD	5.578	3.199
GBP	2.103	2.060
	1.999.107	1.811.641
Umanjenje vrijednosti	(142)	(137)
Ukupno	1.998.965	1.811.504
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

Depoziti kod inozemnih banaka uključuju neto obračunanu kamatu u iznosu od 20.641 tisuće KM na dan 30. rujna 2024. godine (31. prosinca 2023. godine: Uključivali su neto obračunanu kamatu u iznosu od 36.082 tisuće KM).

Na dan 30. rujna 2024. godine, depoziti kod inozemnih banaka uključuju iznos od 576.377 tisuća KM koji je povjeren vanjskom portfelj menadžeru na upravljanje ([bilješka 2.7.](#)).

Naredna tablica prikazuje analizu oročenih depozita kod inozemnih banaka, prema preostaloj ugovornoj ročnosti u odnosu na datume izvještavanja:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Do mjesec dana	3.572.593	3.983.673
Od jednog do dva mjeseca	240.665	960.845
Od dva do tri mjeseca	546.125	738.995
Od tri do četiri mjeseca	296.689	298.167
Od četiri do dvanaest mjeseci	547.641	534.926
Ukupno	5.203.713	6.516.606
Umanjenje vrijednosti	(1.226)	(1.520)
UKUPNO	5.202.487	6.515.086

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

7. DEPOZITI KOD INOZEMNIH BANAKA (NASTAVAK)

Analiza depozita kod inozemnih banaka prema vrsti financijske institucije u kojoj su sredstva investirana dana je sljedećom tablicom:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Inozemne komercijalne banke		
Oročeni depoziti	2.481.890	2.739.866
Prekonoćni depoziti	1.457.803	1.199.902
Depoziti po viđenju	8.006	4.506
	3.947.699	3.944.274
Inozemne središnje banke		
Oročeni depoziti	1.161.586	2.038.953
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.980.415	1.799.686
	3.142.001	3.838.639
Međunarodne financijske institucije		
Oročeni depoziti	102.434	537.885
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	10.686	7.449
	113.120	545.334
Ukupno	7.202.820	8.328.247
Umanjenje vrijednosti (bilješka 5.1.1.)	(1.368)	(1.657)
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inozemnih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u [bilješci 5.1.2.](#)

Depoziti kod inozemnih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tablicom:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Švicarska	2.180.205	2.264.654
Njemačka	1.723.930	1.052.667
Francuska	1.360.170	1.960.734
Luksemburg	799.506	1.855.256
Velika Britanija	754.246	1.096.037
Nizozemska	294.600	98.468
SAD	87.329	431
Belgija	2.834	-
Ukupno	7.202.820	8.328.247
Umanjenje vrijednosti	(1.368)	(1.657)
UKUPNO	7.201.452	8.326.590

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

8. POSEBNA PRAVA VUČENJA U MMF-U

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Račun posebnih prava vučenja u MMF-u	3.573	2.053
Obračunana kamata	26	20
Ukupno	3.599	2.073
Umanjenje vrijednosti	-	-
UKUPNO	3.599	2.073

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, posebna prava vučenja u MMF-u su uključena u novac i novčane ekvivalente ([bilješka 27](#)).

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju sredstva deviznih pričuva Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone. Portfelj ovih dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominirani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tablicom:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Kuponski dužnički instrumenti	6.004.814	4.476.401
Obračunana kamata na kuponske dužničke instrumente	42.332	29.919
Ukupno	6.047.146	4.506.320
Diskontni dužnički instrumenti	1.760.247	1.672.235
Obračunani (diskont) na diskontne dužničke instrumente	(19.449)	(28.425)
Ukupno	1.740.798	1.643.810
UKUPNO	7.787.944	6.150.130

Na dan 30. rujna 2024. godine rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznose 1.140 tisuća KM (31. prosinca 2023. godine: 904 tisuće KM). Tijekom izvještajnog razdoblja, neto povećanja po osnovi rezerviranja za očekivane kreditne gubitke, priznana u dobit ili gubitak razdoblja, iznose 236 tisuća KM (1.1. - 30.9.2023. godine: Neto povećanja u iznosu od 56 tisuća KM). Više informacija o ovim promjenama u izvještajnim razdobljima je objavljeno u [bilješkama 5.1.1.](#) i [21](#).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tablicom:

	30. rujna 2024.		31. prosinca 2023.	
	U tisućama KM	%	U tisućama KM	%
Francuska	1.960.921	25,18	1.578.434	25,67
Njemačka	1.442.331	18,52	1.842.371	29,96
Belgija	782.020	10,04	683.296	11,11
Španjolska	761.671	9,78	683.479	11,11
Austrija	751.949	9,66	303.826	4,94
Finska	706.845	9,08	349.641	5,69
Nizozemska	582.561	7,48	173.428	2,82
Italija	522.652	6,71	457.921	7,45
Slovačka	130.415	1,67	37.616	0,60
Luksemburg	85.602	1,10	-	-
Irska	60.977	0,78	40.118	0,65
UKUPNO	7.787.944	100,00	6.150.130	100,00

Promjene po osnovi dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tijekom izvještajnih razdoblja su prikazane u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Na dan	7.749.597	5.625.960	6.150.130	5.887.589
Kupnje tijekom razdoblja	1.152.639	2.652.599	4.942.983	3.651.512
Prodaje tijekom razdoblja	-	(987.892)	-	(987.892)
Prihodi od kamata priznani tijekom razdoblja (bilješka 17)	58.640	21.322	160.965	32.812
Efekte negativnih kamatnih stopa priznani tijekom razdoblja (bilješka 17)	-	(880)	-	(4.427)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(1.215.353)	(1.511.925)	(3.450.011)	(2.807.755)
Dospijeća kupona	(28.919)	(4.177)	(64.874)	(21.882)
Neto nerealizirana promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja	71.338	20.844	48.744	65.893
Transakcijski troškovi	2	3	7	4
Na dan	7.787.944	5.815.854	7.787.944	5.815.854

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na datume izvještavanja je objavljeno u [bilješci 5.1.2.](#)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani po njihovom preostalom ugovornom dospijeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Do 3 mjeseca	951.093	716.892
Od 3 do 12 mjeseci	3.173.069	2.943.406
Od 1 do 3 godine	3.179.333	2.414.490
Preko 3 godine	484.449	75.342
UKUPNO	7.787.944	6.150.130

10. MONETARNO ZLATO

Na datume izvještavanja, vrijednosti ulaznih podataka za izračun fer vrijednosti monetarnog zlata su dane sljedećom tablicom:

Na dan	Količina unci	Cijena jedne unce u KM	Fer vrijednost monetarnog zlata u tisućama KM
30. rujna 2024.	48.000	4.627,83	222.136
31. prosinca 2023.	48.000	3.655,40	175.459
30. rujna 2023.	48.000	3.420,04	164.162

Promjene po osnovi monetarnog zlata u izvještajnim razdobljima prikazane su u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	Za razdoblje 1.1. - 30.9. 2023.
Na dan	203.806	165.177	175.459	160.040
Neto nerealizirana promjena u fer vrijednosti tijekom razdoblja	18.330	(1.015)	46.677	4.122
Na dan	222.136	164.162	222.136	164.162

11. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku predstavljaju sredstva deviznih pričuva Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone sa namjerom držanja do njihovog dospijeća. Na datum izvještavanja, ovaj portfelj se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih kuponskih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku su denominirani u EUR valuti.

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

11. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZIRANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku je prikazana sljedećom tablicom:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Kuponski dužnički instrumenti	1.183.653	1.178.064
Obračunana kamata na kuponske dužničke instrumente	2.447	2.576
Ukupno	1.186.100	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(218)	(219)
UKUPNO	1.185.882	1.180.421

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po amortiziranom trošku na datume izvještavanja je objavljeno u [bilješki 5.1.2.](#)

Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku, analizirani po njihovom preostalom ugovornom dospijeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Do 3 mjeseca	58.939	-
Od 3 do 12 mjeseci	58.745	58.406
Od 1 do 3 godine	230.846	154.187
Preko 3 godine	837.570	968.047
Ukupno	1.186.100	1.180.640
Umanjenje vrijednosti	(218)	(219)
UKUPNO	1.185.882	1.180.421

Na datum izvještavanja, dužnički instrumenti po amortiziranom trošku, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, približno odgovaraju iznosima objavljenim u posljednjim godišnjim financijskim izvješćima jer Centralna banka nije investirala sredstva deviznih pričuva u ovaj portfelj u tekućem izvještajnom razdoblju.

12. OSTALA IMOVINA

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Bruto knjigovodstvena vrijednost ostale financijske imovine	3.933	4.146
Umanjenje vrijednosti	(606)	(607)
Ostala financijska imovina	3.327	3.539
Ostala nefinancijska imovina	14.716	13.845
UKUPNO	18.043	17.384

Na datume izvještavanja, ostala nefinancijska imovina se najvećim dijelom odnosi na unaprijed plaćene troškove za proizvodnju novčanica i kovanica u iznosu od 12.116 tisuća KM (31. prosinca 2023: 11.062 tisuće KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

13. NOVČANICE I KOVANICE U OPTJECAJU

Iznosi novčanica i kovanica u optjecaju su prikazani u sljedećoj tablici:

	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
U tisućama KM		
Novčanice u optjecaju	7.722.112	7.300.012
Kovanice u optjecaju	284.671	265.096
UKUPNO	8.006.783	7.565.108

Promjene po osnovi novčanica i kovanica u optjecaju tijekom izvještajnih razdoblja su prikazane u sljedećoj tablici:

	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	Za razdoblje 1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
U tisućama KM				
Novčanice i kovanice u optjecaju na dan	7.823.643	7.571.373	7.565.108	7.436.097
Neto povećanje vrijednosti novčanica i kovanica u optjecaju tijekom razdoblja	183.140	105.783	441.675	241.059
Novčanice i kovanice u optjecaju na dan	8.006.783	7.677.156	8.006.783	7.677.156

14. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tablici:

	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
U tisućama KM		
Depoziti rezidentnih banaka:		
- KM	6.520.445	7.082.560
- EUR	288.419	-
	6.808.864	7.082.560
Računi rezervi organizacijskih jedinica Centralne banke	849	642
Posebni depoziti rezidentnih banaka - blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	6.809.746	7.083.235

Od 1. siječnja 2024. godine u primjeni je novi okvir obvezne pričuve za rezidentne banke. Novi okvir obvezne pričuve propisuje obvezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obveznu pričuvu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti. Obvezna pričuva se obračunava kao obvezna pričuva u KM na osnovicu u domaćoj valuti i obvezna pričuva u EUR na deviznu osnovicu primjenjujući jedinstvenu stopu od 10% po svim osnovicama. Održavanje obvezne pričuve u EUR se vrši izdvajanjem iznosa od 5% vrijednosti obračunane obvezne pričuve u EUR valuti na računu rezervi u EUR, dok se iznos od 95% obračunane obvezne pričuve u EUR izdvaja i održava u KM protuvrijednosti na računu rezervi KM. Više informacija o politici naknada Centralne banke po osnovi instrumenta obvezne pričuve je objavljeno u [bilješci 17](#).

Depoziti rezidentnih banaka uključuju obračunanu naknadu po osnovi politike obvezne pričuve u iznosu od 1.219 tisuća KM na dan 30. rujna 2024. godine (31. prosinca 2023. godine: Uključivali su obračunanu naknadu u iznosu od 1.181 tisuće KM).

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

15. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Proračunski depoziti institucija BiH	712.754	633.891
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	76.735	85.101
Depoziti ostalih javnih institucija	13.394	16.887
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	19	17.019
UKUPNO	802.902	752.898

16. OSTALE OBVEZE

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Ostale financijske obveze	3.200	68.423
Ostale nefinancijske obveze	236	246
UKUPNO	3.436	68.669

Na dan 31. prosinca 2023. godine ostale financijske obveze su se najvećim dijelom odnosile na obveze za raspodjelu dijela dobiti u proračun BiH u iznosu od 64.319 tisuća KM. Centralna banka je izvršila transfer ovih sredstava na odgovarajući depozitni račun Ministarstva financija i trezora BiH 8. travnja 2024. godine.

17. NETO KAMATNI PRIHODI

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Kamatni prihodi po osnovi:				
Depozita kod inozemnih banaka (bilješka 7)	56.864	71.035	180.448	173.005
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 9)	58.640	21.322	160.965	32.812
Dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku (bilješka 11)	3.024	3.005	8.990	8.901
Posebni prava vučenja u MMF-u	60	62	180	133
Ukupno	118.588	95.424	350.583	214.851
Kamatni rashodi po osnovi:				
Depozita rezidentnih banaka	(3.706)	(3.420)	(10.776)	(6.352)
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 9)	-	(880)	-	(4.427)
Ukupno	(3.706)	(4.300)	(10.776)	(10.779)
Neto kamatni prihodi	114.882	91.124	339.807	204.072

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

17. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Ukupni kamatni i srodni prihodi i rashodi, analizirani po klasama kamatonosnih financijskih instrumenata, su prikazani u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
1. Financijska imovina po amortiziranom trošku				
<i>Kamatni prihodi po osnovi:</i>				
Depozita kod inozemnih banaka	56.864	71.035	180.448	173.005
Dužničkih instrumenata po amortiziranom trošku	3.024	3.005	8.990	8.901
Posebni prava vučenja u MMF-u	60	62	180	133
Ukupno	59.948	74.102	189.618	182.039
2. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Kamatni prihodi	58.640	21.322	160.965	32.812
Efektivi negativnih kamatnih stopa	-	(880)	-	(4.427)
Ukupno	58.640	20.442	160.965	28.385
3. Financijske obveze po amortiziranom trošku				
Kamatni rashodi po osnovi depozita rezidentnih banaka	(3.706)	(3.420)	(10.776)	(6.352)
Ukupno	(3.706)	(3.420)	(10.776)	(6.352)
Neto kamatni prihodi	114.882	91.124	339.807	204.072

Naredna tablica prikazuje iznose kamatnih prihoda na depozite kod inozemnih banaka sa analitičkim prikazom pripadajućih iznosa u ovisnosti od tipa oročenja:

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Kamatni prihodi				
Oročeni depoziti	46.654	60.708	149.223	148.229
Depoziti po viđenju	10.210	10.327	31.225	24.776
UKUPNO	56.864	71.035	180.448	173.005

Prosječna stopa efektivnog prinosa na depozite kod inozemnih banaka iznosi 3,86% u razdoblju 1.1. - 30.9.2024. godine (1.1. - 30.9.2023. godine: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 2,95%).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosi 2,86% u razdoblju 1.1. - 30.9.2024. godine (1.1. - 30.9.2023. godine: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,14%).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po amortiziranom trošku iznosi 1,02% u razdoblju 1.1. - 30.9.2024. godine (1.1. - 30.9.2023. godine: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 1,01%).

Osnovicu za obračun rashoda od kamata na depozite rezidentnih banaka generira ukupan iznos depozita rezidentnih banaka na računima rezervi tijekom desetodnevnog obračunskog razdoblja, koji se sastoji od iznosa obvezne pričuve i iznosa sredstava iznad obvezne pričuve.

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

17. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Kako je objavljeno u [bilješci 14](#), primjena novog okvira obvezne pričuve od 1. siječnja 2024. godine propisuje obvezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obveznu pričuvu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti.

Obvezna pričuva se obračunava kao obvezna pričuva u KM na osnovicu u domaćoj valuti i obvezna pričuva u EUR na deviznu osnovicu primjenjujući jedinstvenu stopu od 10% po svim osnovicama.

U razdoblju 1.1. - 30.9.2024. godine, Centralna banka obračunava i isplaćuje naknadu rezidentnim bankama po utvrđenim stopama naknada na sredstva obveznih pričuva u KM odnosno na sredstva obveznih pričuva u EUR. Centralna banka primjenjuje nultu stopu naknade na sredstva iznad obveznih pričuva rezidentnih banaka neovisno od valutnog izdvajanja i održavanja obvezne pričuve.

U razdoblju 1.1. - 30.9.2023. godine, Centralna banka je obračunavala i isplaćivala naknadu rezidentnim bankama po utvrđenim stopama naknada na sredstva obvezne pričuve po osnovi osnovice u domaćoj valuti i po osnovi osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Na sredstva iznad obvezne pričuve obračunavala se nulta stopa naknade.

Tijekom izvještajnih razdoblja stope naknada Centralne banke iznose:

Osnovica za obračun naknade	Stopa naknade Centralne banke za razdoblje	
2024.: Novi okvir obvezne pričuve		
Sredstva obvezne pričuve	1.1. - 30.9.	
<i>Obvezna pričuva u KM na osnovicu u domaćoj valuti</i>	0,50%	
<i>Obvezna pričuva u EUR na deviznu osnovicu</i>	0,30%	
Sredstva iznad obvezne pričuve	0,00%	
2023.: Prethodno važeći okvir obvezne pričuve		
Sredstva obvezne pričuve	1.1. - 30.6.	1.7. - 30.9.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,25%	0,50%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	0,10%	0,30%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	0,10%	0,30%
Sredstva iznad obvezne pričuve	0,00%	0,00%

Kamatni rashodi po osnovi depozita rezidentnih banaka uključuju rashode po osnovi sredstava obveznih pričuva u iznosu od 10.776 tisuća KM u razdoblju 1.1. - 30.9.2024. godine (1.1. - 30.9.2023. godine: Kamatni rashodi po osnovi depozita rezidentnih banaka su iznosili 6.352 tisuće KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

18. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Prihodi od naknada i provizija po osnovi:				
Usluga za rezidentne banke	5.447	5.072	15.779	14.937
Usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	405	354	1.154	1.067
Ukupno	5.852	5.426	16.933	16.004
Rashodi od naknada i provizija po osnovi:				
Čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(175)	(126)	(506)	(371)
Transakcija sa bankama u inozemstvu	(8)	(8)	(23)	(24)
Ostalih rashoda od naknada i provizija	-	-	(2)	(2)
Ukupno	(183)	(134)	(531)	(397)
Neto prihodi od naknada i provizija	5.669	5.292	16.402	15.607

19. NETO REALIZIRANI (GUBITCI) OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

U usporednom izvještajnom razdoblju, Centralna banka je izvršila prodaje određenih dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ostvarivši neto realizirani gubitak u iznosu od 22.487 tisuća KM ([bilješka 5.1.1.](#)). Navedene prodaje su bile poduzete s ciljem prilagodbe tadašnjim izmijenjenim tržišnim uvjetima.

20. NETO DOBITCI OD TEČAJNIH RAZLIKA

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Neto realizirani dobitci / (gubitci) od tečajnih razlika	213	(45)	242	-
Neto nerealizirani (gubitci) / dobitci od tečajnih razlika	(47)	527	62	2
UKUPNO	166	482	304	2

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

21. NETO UMANJENJA / POVEĆANJA VRIJEDNOSTI NA FINANCIJSKU IMOVINU

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovi umanjenja vrijednosti na depozite kod inozemnih banaka	(26)	(184)	289	339
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovi umanjenja vrijednosti na posebna prava vučenja u MMF-u	-	-	-	-
Neto (povećanja) po osnovi rezerviranja za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(8)	(150)	(236)	(56)
Neto otpuštanja po osnovi umanjenja vrijednosti na dužničke instrumente po amortiziranom trošku	-	1	1	4
Neto otpuštanja po osnovi umanjenja vrijednosti na ostalu financijsku imovinu	-	-	1	1
UKUPNO	(34)	(333)	55	288

22. OSTALI PRIHODI

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Prihod od dividendi	-	-	940	721
Ostali prihodi	29	20	333	19
UKUPNO	29	20	1.273	740

23. TROŠKOVI OSOBLJA

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Plaće	4.519	3.157	11.247	8.289
Doprinosi i druge naknade na plaće	2.516	1.757	6.260	4.612
Ostala primanja uposlenih	368	368	1.824	1.677
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja uposlenih	61	70	475	452
Ukupno	7.464	5.352	19.806	15.030
Neto povećanja / (otpuštanja) u rezerviranjima za otpremnine i jubilarne nagrade uposlenim	3	(11)	14	13
UKUPNO	7.467	5.341	19.820	15.043

Troškovi osoblja uključuju 3.821 tisuću KM obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih javnim zavodima za mirovinsko osiguranje u BiH (1.1. - 30.9.2023. godine: 2.865 tisuća KM).

Prosječan broj uposlenih u izvještajnom razdoblju iznosi 356 (1.1. - 30.9.2023. godine: 352 uposlena).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

24. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Troškovi održavanja platnih sustava	450	470	1.351	1.337
Troškovi IT infrastrukture	272	250	769	688
Režijski troškovi	242	219	728	668
Troškovi pristupa službenim servisima	205	200	612	573
Troškovi održavanja dugotrajne imovine	164	100	355	256
Ostali administrativni i operativni troškovi	681	446	1.747	1.240
UKUPNO	2.014	1.685	5.562	4.762

25. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	691	488	2.176	1.462
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	627	627	1.882	1.827
UKUPNO	1.318	1.115	4.058	3.289

26. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tablici:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	42.509	(6.471)
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	120.207	73.530
Ostale pričuve	31.300	31.300
Generalne pričuve (zadržana dobit)	787.941	787.941
Ukupno pričuve	981.957	886.300
Neto dobit za razdoblje	326.444	-
UKUPNO	1.333.401	911.300

Na datum izvještavanja, kapital Centralne banke je primarno povećan financijskim rezultatom odnosno ostvarenim deviznim kamatnim prihodima po osnovi investiranih i reinvestiranih sredstava deviznih pričuva u depozite kod inozemnih banaka i dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Više informacija o okolnostima i promjenama u tekućem izvještajnom razdoblju koje su utjecale na povećanje kapitala Centralne banke je objavljeno u [bilješkama 2.7](#) i [17](#).

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

27. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvješća o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U tisućama KM	30. rujna 2024.	30. rujna 2023.
Devizni depoziti sa rokom dospijeaća do tri mjeseca ili kraće, od datuma stjecanja (bilješka 7)	3.771.993	4.702.472
Devizni depoziti po viđenju (bilješka 7)	1.999.107	1.418.575
Gotovina u stranim valutama (bilješka 6)	464.033	457.855
Posebna prava vučenja u MMF-u (bilješka 8)	3.599	1.759
Žiro računi (bilješka 12)	849	624
Ukupno	6.239.581	6.581.285
Umanjenje vrijednosti	(1.173)	(1.320)
UKUPNO	6.238.408	6.579.965

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA

Transakcije sa državom i institucijama BiH su prikazane u sljedećim tablicama:

U tisućama KM

Na dan 30. rujna 2024.	Ministarstvo financija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	5	-	11	16
UKUPNO	5	-	11	16
OBVEZE				
Depoziti deponenata	455.152	24	278.771	733.947
Ostale obveze	-	-	9.284	9.284
UKUPNO	455.152	24	288.055	743.231

U tisućama KM

Na dan 31. prosinca 2023.	Ministarstvo financija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za neizravno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	55	-	3	58
UKUPNO	55	-	3	58
OBVEZE				
Depoziti deponenata	442.770	68	244.938	687.776
Ostale obveze	-	-	94	94
UKUPNO	442.770	68	245.032	687.870

Na dan 31. prosinca 2023. godine, obveze za raspodjelu dijela neto dobiti za 2023. godinu su iznosile 64.319 tisuća KM.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta finansijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)

Ostvareni prihodi sa državom i institucijama BiH su prikazani u sljedećim tablicama:

U tisućama KM	Za razdoblje			
	1.7. - 30.9. 2024.	1.7. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2024.	1.1. - 30.9. 2023.
Prihodi od naknada i provizija				
Ministarstvo financija i trezora BiH	16	14	50	45
Uprava za neizravno oporezivanje BiH	17	8	34	22
Agencija za osiguranje depozita BiH	1	3	2	12
UKUPNO	34	25	86	79

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka također vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i institucije BiH koje se vode u poslovnim knjigama Centralne banke izvanbilančno. Više informacija o ovim izvanbilančnim evidencijama je objavljeno u [bilješkama 29](#) i [30](#).

Naknade članovima ključnog rukovodstva

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u razdoblju 1.1. - 30.9.2024. godine iznose 1.068 tisuća KM, od čega se 664 tisuće KM odnosi na plaće i ostale naknade, a 404 tisuće KM na poreze i doprinose (1.1. - 30.9.2023. godine: Ukupan iznos od 795 tisuća KM odnosio se na plaće i ostale naknade u iznosu od 498 tisuća KM, a 297 tisuća KM na poreze i doprinose).

29. IZVANBILANČNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inozemnih vlada i finansijskih organizacija i institucija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvješće o finansijskom položaju Centralne banke.

Izvanbilančni depoziti sadrže devizne račune vlada i vladinih institucija BiH i javnih agencija za koje Centralna banka djeluje kao agent, kao i devizne račune rezidentnih banaka.

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

29. VANBILANČNI DEPOZITI (NASTAVAK)

Izvanbilančni depoziti se sastoje od:

	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
U tisućama KM		
Depoziti Vijeća ministara BiH za proračun institucija BiH	313.341	304.440
Depoziti Vijeća ministara BiH za servisiranje vanjskog duga BiH	24.187	10.294
Ostali depoziti Vijeća ministara BiH	367	298
Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovi sukcesije	49	48
Ukupno	337.944	315.080
Sredstva Agencije za osiguranje depozita BiH	1.664	589
Ukupno	1.664	589
Proračunski depoziti entitetskih vlada-Federacija BiH	1	-
Ukupno	1	-
Depozitni računi rezidentnih banaka	34.219	21.035
Depoziti - mirovine iz Njemačke	-	237
Ukupno	34.219	21.272
UKUPNO	373.828	336.941

Ministarstvo financija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordiniranju depozitima. Na dan 30. rujna 2024. godine ova sredstva ukupno iznose 337.944 tisuće KM (31. prosinca 2023. godine: 315.080 tisuća KM).

30. ČLANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU

U skladu sa sporazumima između BiH i MMF-a Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Centralna banka djeluje u ime BiH u njezinim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun posebnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvješću o financijskom položaju. Centralna banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdanih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obveza, a koji su evidentirani u izvanbilančnoj evidenciji.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane bilješke uz sažeta financijska izvješća za razdoblje tijekom godine koje je završilo 30. rujna 2024.

30. ČLANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU (NASTAVAK)

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju financijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tablicom:

U tisućama KM

	30. rujna 2024.	31. prosinca 2023.
Kvota	629.405	631.516
Posebna prava vučenja u MMF-u	3.599	2.073
UKUPNO IMOVINA	633.004	633.589
MMF-ov račun br. 1	1.574	1.579
MMF-ov račun br. 2	622	624
Vrijednosni papiri	1.000.951	1.291.461
Alociranje SDR	985.091	988.395
Obračunana kamata na alociranje SDR	6.212	6.867
Računi plativih troškova	3.067	5.710
UKUPNO OBVEZE	1.997.517	2.294.637
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	1.364.513	1.661.048

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u financijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove financijske godine (30. travnja), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem tečaju SDR-a. Ove vrijednosne prilagodbe se uključuju u odgovarajuća stanja računa.

31. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

U razdoblju između 30. rujna 2024. godine i datuma odobrenja ovih sažetih financijskih izvješća, nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.